

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dljaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki takovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Ljubljani svitli naš cesar pridejo zopet na Slovensko.

Kakor so lani svitli naš cesar obiskali tudi slovenske kraje na Koroškem, Goriškem in v Primorji, tako osrečijo letos Slovence s svojo preuzvišeno navzočnostjo na Štajerskem in Kranjskem. Dnevi so uže določeni in objavljeni. Povsod se coraj Slovenci zamorejo primerno in dostojno pripravljati.

Uže večkrat so preuzvišeni vladarji iz hiše habsburške obiskali slovenske pokrajine, pa nobenokrat niso Slovenci dobili takšne prilike kot dobro zastopan narod stopiti pred cesarja, kakor sedaj. V prvej vrsti za velevažni korak naprej gre vsa čast in hvala krepkim Slovincem kranjskim. Ti so iz kmetov uže prodrli v mesta in tukaj nemškutarje in nemčurje potisnoli v zasluženi kot. Bela Ljubljana, središče in srce Slovenstva, ima 30 Slovencev v mestnem zastopu, a nobenega Nemca. Slovenski župan pozdravi cesarja v belej Ljubljani. To dela čast in veselje vsem Slovincem.

To pa ni vse! — Bela Ljubljana se na prihod cesarjev še tem radostneje pripravlja, ker jej bode dano, tudi deželni odbor in deželni zbor narodno-slovenski v svojem ozidji videti in cesarja pričakovati. Kajti še ta mesec se razpusti nemčurski, nemškutarski deželni zbor. Nove volitve podajo kranjskemu deželnemu zboru narodno, slovensko večino nazaj. V imenu slovenske Kranjske bodo Slovenci pozdravljali cesarja. To še ni bilo, kar svet stoji.

Menje srečni smo štajerski Slovenci. Priklenjeni večini nemških prebivalcev moramo uže nazaj stopiti pred Nemci. V deželnem odboru je naš poslanec g. Herman edini, ki nas tam zastopa.

Mest imamo več na slovenskem Štajerskem pa v vseh prevlada Nemeč ali nemškutar. Celje in Bistrica imata nemškega župana Nekermana in Formacherja, Maribor, Ptuj, Slov. Gradec pa nemškutarje: Duhača, Rodoška, Tomška.

Če smo toraj tukaj morebiti čisto nemško dobo uže prestali, moti nas vendar še nemškutarska bersa. Vrh tega ob celej cesarjevej poti pri nas narodnega trga ni nobenega. Vendar vse te še nepremagane sitnobe nas ne morejo in ne smejo plašiti. Storimo, kolikor in kakor moremo. No, in nekaj smo uže storili.

Najprvle je III. občni zbor Slovenskega društva v Šoštanji štajerske Slovence pozival, da se na dostojni sprejem svitlega cesarja pripravljajo.

V Mariboru, Celji, Ptuj, Ljutomeru, Ormoži, Rogaci, Slov. Gradci itd. so uplivni gospodje uže naprošeni, da vzamejo reč v roke. Tudi ni dvomiti, da še duhovne in svetne oblasti eno drugo zaukažejo. Zato hočemo le nekoliko nasvetov ponuditi na izbiro.

Dne 9. julija t. l. pridejo svitli cesar v Radgono. Slovincem ljutomerskega in gornje-radgonskega kaže tje iti cesarja pozdravljat. Kaj lepo bilo bi, ko bi vrli tamošnji kmetje zajahali svoje krasne konje in kakor l. 1853. v Mariboru tudi v Radgoni se prikazali v številnej trumi z bojami in zastavami okinčanih jezdecev, t. j. napravili lep banderij. Ni dvomiti, da je to zopet mogoče in bi služilo tamošnjim Slovincem v veliko čast.

Dne 9. julija ob 5. uri prilično pridejo svitli cesar med Spielfeldom in št. Iljem prvič na slovensko zemljo. V tem trenutku bi kazalo, da zazvonijo povsod zvonovi in zagromijo možnarji, ob železnici pa zadonijo krepki živjoklici.

Cesar se bodo, kakor lani na Moravskem, povsod po malem vozili; bržčas pri vsakej štaciji saj na stopnice izstopili iz vagona. Zato kaže, da se pri vsakej štaciji zbere ljudstvo z duhovniki in župani in pozdravi blagega vladarja.

Za dostojno okinčanje štacije, bližnjih hiš, za zastave, za strelbo se pa mora vse o pravem času skrbeti.

Tako pozdravljanje se naj priredi ob celej

južnej železnici, koder se bodo cesar vozili. Iz Slov. Gradca, iz Savinjske in Šaleške doline poročajo, da nameravajo tudi tam na konjih z banderijem iti v Celje. Izvrstno!

Svitli cesar prenočijo v Slatini. Tam kaže, da se pevci zberejo in cesarju zapojejo podoknico, kakor so to storili lani primorski Slovenci pred gradom Miramar v najvišjo zadovoljnost in pohvalo od cesarja, cesarice, cesarjeviča itd.

Slovenci se imamo zraven Bogu in narodnim možem najbolje zahvaliti cesarskeji rodbini habsburškeji, da še smo. Pod drugo dinastijo bi bili uže ponemčeni. Zlasti pa smo napredovali pod svitlim cesarjem Francem Jožefom. Postali smo vsem drugim jednakopraven narod v Avstriji. Vrh tega so naše cerkve, naše šole, naši nesrečnejši dobili mnogo dobrot od sedanjega cesarja. Zato se spodobi, da ga hvaležno, navdušeno sprejmemo in mu javno pokažemo svojo najponižnejšo zahvalo in najzvestejšo udanost. Desterniški.

Zakaj nemški liberalci cesarja Jožefa častijo.

Binkoštni prazniki zbornjajo tudi ptujski liberalci in nemškutarji kolikor mogoče ljudij, da počastijo cesarja Jožefa in mu postavijo spomenik. Vabijo tudi Slovence, posebno kmete k svečanosti. To nam daje dolžnost javno rešiti vprašanje, zakaj nemški liberalci nikder drugod na Štajerskem, kakor ravno v Mariboru, Celji in Ptuji naenkrat za uže pred blizu 100 leti pokopanega cesarja Jožefa toliko gorijo?

Uzroki so deloma zgodovinski, zvečinoma pa politični.

Cesar Jožef vladaril je po Mariji Tereziji 20 let. On ni bil avstrijski, ampak nemški cesar. Pri nas je bil samo ogerski, česki itd. kralj, štajerskih vojvoda, se pa sploh obnašal kakor nemški cesar. Zato je pravice deželam hotel odpraviti in sploh vse ponemčiti ter nemško cesarstvo iz nova povečati, in ukrepiti. Ali to mu je spodletelo. Na Ogerskem je začelo hudo vreti in bogato Belgijo je zgubil, ker so se prebivalci spuntali. Bil je prisiljen preklicati svoje ukaze. Naše dežele, naši narodi niso hoteli se dati ponemčiti in so od tiste dobe skušali popolnem odtrgati se od nemško-rimskega cesarstva. To se je tudi polagoma res zgodilo. L. 1804 je cesar Franc se proglasil za prvega avstrijskega cesarja. L. 1848 so liberalni nemški puntarji škilili v nemški Frankfurt pa l. 1866 je Avstrija bila od Nemčije popolnem izločena in l. 1870 nastalo je novo nemško cesarstvo pod prazovskim kraljem in njegovim Bismarkom. Namere cesarja Jožefa gledé na nemško cesarstvo so toraj v 100 letih popolnem zastarele.

Mi nimamo v nemškem „Reichu“ ničesar iskati, mi imamo svojega avstrijskega cesarja. Avstrija je za se cesarstvo, kder ne gre, da bi eden jezik vse druge zatiroval. Vsi narodi, vsi jeziki so sedaj jednakopravni. Vsem se morajo narodne pravice privoščiti, da bodo vsi zadovoljni in srečni državljani pod milim žezlom avstrijskega, od vseh narodov ljubljenega cesarja Franca Jožefa.

Ali to nemškim liberalcem v glavo ne gre. Dvajset let so smeli gospodariti in nemčiti pa ni šlo, čeravno so z Magyari se pogodili in Avstrijo razklali na dvoje. Pri zadnjih volitvah so propali in cesar so pozvali ministre, ki ne uganjajo več samo nemške politike, ampak postopajo kot avstrijski politikarji, ter si prizadevajo ne samo Nemcem, ampak tudi Slovanom, t.j. Čehom, Slovincem, Poljakom, Rusincem, Hrvatom pomagati do narodnih pravic. Nemškim konservativcem je to prav; nemškim liberalcem pa ne. Ti se strastno upirajo. V svojej obupnosti, ker nič ne opravijo, so uže tako neumni, da nekateri celo v nemški „Reich“ škilijo, Bismarka na pomoč kličejo in tukaj pri nas delajo za nemštvo.

Ker je pa takšno delovanje vendar časih nevarno ter bi kakšnega kričača lahko kot veleizdajalca v luknjo spravilo, zato si skušajo pomagati s svečanostmi in shodi, ki so na videž nedolžni in postavno še ne prepovedani. No, in kedar so skupaj, tedaj pa gorijo, govorijo, pojejo in pijeje za nemštvo. Časih so tako drzni, da razobešajo puntarske nemške zastave; črno-rudeče-žolte. Zgodi se tudi, da marsikateri neprevidnež preveč izpove, kakor nedavno na Dunaji dijak Perstorfer, ki je nemškemu cesarju in Bismarku napival, a našo cesarsko rodbino žalil in dobil na 2 meseca sedeža v luknji.

Takšna na videž nedolžna igrača so cesar Jožefove svečanosti. One se nemškim liberalcem le priložnosti, da svoje neumne politične sanjarije leži med svet spravljajo, in zoper sedanjo ministerstvo ropotajo, sami sebe tolažijo z ozirrom in pozivljanjem na nemškega cesarja Jožefa. Ali še nekaj jih pri teh svečanostih navdušuje. Cesar Jožef je namreč freimaurerjem dal svobodno shajati se, kar je bilo poprej in poznej prepovedano.

Tudi časnikarjem je dal svobodo pisati, kar so hoteli, zlasti zoper duhovenstvo, menihe, sv. Cerkev. Naposled je še cesar Jožef veliko samostanov zatrl, menihov razgnal, božja pota prepovedal itd. sploh marsikaj sv. Cerkvi neprijetnega ukazal. To pa so po mislih liberalcev silno velike zasluge, gotovo 100krat večje od onih za kmete, katerim je tlako in raboto polajšal, kajti odpravil nje ni popolnem. Spomin v neprilike zoper sv. Cerkev, na freimaurersko in tiskovno svobodo, na nemškovalne namere